

עפ"ג 42884-05-25 - מדינת ישראל נ' פלוני

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 42884-05-25

לפני:

כבוד הנשיא יצחק עמית
כבוד השופטת יעל וילנר
כבוד השופטת רות רונן

המערערת:

מדינת ישראל

נגד

המשיב:

פלוני

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בחיפה בתפ"ע 60804-08-24 מיום 2.4.2025
שניתן על ידי השופט אבי לוי
כ"ח תמוז התשפ"ה (24 יולי 2025)

תאריך ישיבה:

בשם המערערת:

עו"ד סאהר עלי

בשם המשיב:

פסק-דין

1. המערער הורשע על פי הודאתו בשורה של עבירות אלימות במשפחה, בשל מספר אירועים שהשתרעו על פני תקופה של כשלוש שנים. ואלה בתמצית עיקרי הדברים:

(-) המערער הכה את בתו שהייתה אז כבת 12, במכות ובבעיטות, לאחר שגילה כי פתחה חשבון אינסטגרם על שמה, ומאז מנע ממנה לצאת מהכפר או לצאת עם חברים.

(-) בתו, שהייתה אז כבת 13, התערבה בויכוח שהתנהל בין המערער לאשתו, והמערער בעט בידה השמאלית של הבת, וכתוצאה מכך נגרם לה שבר והייתה חבושה בגבס למשך שלושה שבועות.

(-) במהלך ויכוח בין המערער לאשתו בעניין השימוש ברכב, המערער הכה אותה בראשה, משך בשערה, תפס אותה בחוזקה והוציא אותה בכוח מהבית.

(-) המערער זעם בגלל שכלבת המשפחה נפגעה, הכה את אשתו וגרם לה לשטפי דם וסימנים על גופה, וכן הכה את בתו, שהייתה אז כבת 15.

(-) באחד הימים, כאשר המערער נכנס לחדרה של בתו וראה שהיא לובשת מכנסיים קצרים, החל לצעוק עליה, היכה אותה באמצעות כיסאות שהיו בחדרה, ומשך בשערה.

(-) בעקבות סכסוך שהתגלע בין המערער לאשתו הוא החל לקלל אותה, סטר לה על הלחי, הכה אותה, משך בשערה, דחף אותה בכוח מחוץ לבית מספר פעמים, חנק אותה בידיו, והכה אותה בגופה באמצעות רגל של כיסא. לאשתו נגרמו חבלה בשפה התחתונה וסימנים כחולים בגופה. בד בבד איים המערער על אשתו באומרו כי אם היא לא תשתוק, הוא "יגמור אותה". בהמשך, הכה את בתו, שהייתה אז כבת 15, באגרוף בכתף ימין ועקב כך נגרם לה שטף דם.

(-) המערער השליך בקבוק בירה על בת אחרת, כבת 8 בעת האירוע, פגע בה ובהמשך השליכה על מיטתה.

(-) המערער איים על אשתו באומרו שאם היא תתלונן עליו והוא יעצר, אז בפעם הבאה "זה יהיה תיק רצח".

2. בגין כל אלה נדון המערער, בין היתר, ל-30 חודשי מאסר לריצוי בפועל וזאת בחופף לשני עונשי מאסר מותנה התלויים ועומדים נגדו, כך שסך הכל הושת עליו מאסר בפועל של 30 חודשים בניכוי ימי מעצרו בתיק דנן.

בית משפט קמא ציין כי הקל עם המערער, בין היתר, לאור המשקל שנתן לעדותן החיובית של אשת המערער ובתו. כמו כן, התחשב בית המשפט בכך שחמו של המערער, איש חוק לשעבר שהיה אחראי על שיקומם של אסירים, התרשם שהמערער בעל פוטנציאל שיקומי, לקח אחריות על תהליך שיקומו והתחייב להביא את המערער לדין במידה ויחזור לסורו. עוד נלקח בחשבון שהמשפחה מטופלת ומלווה במחלקת הרווחה וישנה מסגרת תעסוקתית המוכנה לקלוט את המערער עם שחרורו ממאסר.

3. על קולת העונש נסב ערעור המדינה, שהלינה, בעיקרם של דברים, על המשקל שבית משפט קמא נתן לדברי נפגעות העבירה וחמו של המערער; ועל כך שבית המשפט מיקם את המערער בתחתית מתחם הענישה, שאותו הציב בין 24-48 חודשים.

מנגד, תמך המשיב בגזר הדין והצביע על חוות דעת פרטית לגבי הליך שיקומו, ובה נכתב, בין היתר, כי המערער מביע חרטה, לוקח אחריות על מעשיו ו"משתדל לעשות התבוננות עצמית עמוקה".

4. עבירות האלימות בהן הורשע המערער, לאורך כשלוש שנים, מעידות על כך שהיה מדובר בדפוס התנהגות ולא במעידה חד פעמית. מעשי האלימות עצמם אינם ברף הנמוך, והם כוללים תקיפה במכות, בעיטות, משיכה בשיער, סטירות, חניקה ועוד, ונזכיר כי המערער אף גרם לשבר בידה השמאלית של בתו. האיומים החמורים שהשמיע המערער כלפי אשתו ובתו, כמו גם הרקע לאיומים ולמעשי האלימות, מלמדים על כך שהטיל חיתתו על בני המשפחה.

בית משפט זה עמד פעמים רבות על הייחודיות של עבירות אלימות במשפחה: "קשר הנישואין נועד להביא ברכה לבני הזוג וברכה לעולם, ועל המשתמשים בו כ'מקום הסמוי מן העין' לשם רוע מעלליהם, לדעת כי יענשו במלוא החומרה" (ע"פ 6428/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה י"א (27.12.2010)); "עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסתרות היטב מהסביבה. פעמים רבות, שריו התוקף בקונספציה שגויה לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו הייתה קניינו. אלמנטים אלו, המשולבים דרך כלל בעבירות האלימות במשפחה, מעצימים את הסכנה הנשקפת מן התוקף" (ע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני, עמ' 5-6 (14.2.2011)). כך, הפסיקה חזרה ושנתה את החומרה היתרה בה יש לראות אלימות במשפחה בכלל ונגד בנות זוג בפרט (ראו, לדוגמה, ע"פ 3223/21 מדינת ישראל נ' שפק, פסקה 22 והאסמכתאות שם (2.3.2022)).

אכן, נסיבותיו האישיות של הנאשם הן חלק מהמשוואה הכוללת בסל שיקולי הענישה, אך שיקולי הגמול וההרתעה תופסים בעבירות אלה את הבכורה לעומת שיקולי ענישה אחרים (ע"פ 3011/17 פרץ נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (31.1.2019)). הפסיקה עמדה על כך שיש "לשרש ולהוקיע התנהגויות מסוג זה" (ע"פ 4732/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 35 (2.1.2012)); ועל כך ש"חומרת הענישה היא ביטוי להוקעת המעשה ולסלידה הימנו" (ע"פ 2157/92 פדידה נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(1) 81, 84 (1993)). עוד נפסק כי "המסר העונשי, בגין ביצוע עבירות אלימות קשות על ידי הורה, אב או אם, כלפי ילדו, חייב להיות חד ונוקב. על מסר זה לבטא את סלידתה של החברה ממעשים כגון אלה, הנעשים על ידי מי שאמור לדאוג לשלומו, לרווחתו ולשלמות גופו של הילד" (ע"פ 6833/16 מדינת ישראל נ' פלונית, פסקה 13 והאסמכתאות שם (28.6.2017)).

5. את התייצבות אשתו ובתו של המערער לצדו יש לקבל עם 'קב חומטין', בהינתן המורכבות הכרוכה ברצון הטבעי לשמור על שלמות המשפחה. לעיתים אף קיימת תלות נפשית-רגשית וכלכלית של בן הזוג המוכה, ולעיתים מופעלת מערכת לחצים סמויה על קורבנות האלימות.

איני קובע כי זה המצב בענייננו, מה עוד שבית משפט קמא התרשם אחרת, אך אציין כי אשת המערער לא התלוננה במשטרה ומסכת האלימות נחשפה בשל דיווח של שכנים למשטרה. המערער אף לא הצביע על הליכי שיקום משמעותיים ועל הירתמותו להליך טיפולי של ממש, להבדיל מהבל פה של נטילת אחריות וחרטה, ולא למותר לציין כי גם בחוות הדעת הפרטית שהוגשה מטעמו הוא מתואר כ"בחור אמפולסבי".

עוד לצד החומרה נציין את הרשעתו של המערער בעבירת אלימות כנגד פלוני (ת"פ 10311-08-23), בגינה הוטלו עליו שני מאסרים על תנאי בני הפעלה, האחד של 5 חודשים בגין עבירת אלימות והשני של חודשיים בגין עבירת איומים.

6. מאחר שאין דרכה של ערכאת ערעור למצות את העונש, אציע לחברותי כי חלף 30 חודשי מאסר בפועל, ירצה המערער 40 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, כאשר עונש זה כולל הפעלה של שני המאסרים המותנים (דהיינו, מתוך 10 החודשים שנוספו למאסרו בפועל של המערער, יש לזקוף שבעה חודשים להפעלת המאסרים המותנים). יתר הוראות גזר הדין יישארו על כנן.

ניתן היום, ג' באב התשפ"ה (28.7.2025).

רות רונן
שופטת

יעל וילנר
שופטת

יצחק עמית
נשיא